

TEOZOFIJA

God. IX Br. 5-6 ZAGREB - JUGOLAVIJA 1936

Pretsjednici Dr George Sydney Arundale i Shrimati Rukmini Devi u Zagrebu

OD 27 DO 30 SEPTEMBRA 1936

SHRIMATI RUKMINI ARUNDALE
Pretsjednik Federacije Mladih Teozofa

GLAVNI SADRŽAJ:

SOME CONTENS:

Pretsjednik Dr George S. Arundale i njegova supruga Shrimati Rukmini Devi stigli su u Zagreb u nedjelju 27 septembra u 5,30 sati poslije podne te su svrativši na čas u Hotel Esplanade pošli u glavni nastan Teozofskoga Društva i održali sastanke sa članovima.

GOVOR DR G. S. ARUNDALE-A ČLANOVIMA SAKUPLJENIM ZA NJEGOV DOLAZAK U GLAVNOM NASTANU U ZAGREBU, MESNIČKA ULICA 7/III

Dragi članovi!

Upravo kada ste počeli svoju Sekciju prije 11 godina bili smo ovdje, te bih rado da Vas sada po drugi puta pozdravim i zahvalim što ste me tako snažno pomogli kod moga izbora za pretsjednika. Držim da ste zadovoljni. Niko nije bez grješaka, ali sam sasvim odan Teozofiji i Teozofskom Društvu. Stoga radim koliko najviše mogu da sve to unapredim. Sve ide sada i teče nabolje. Pogledamo li članstvo naše, vidimo svagdje porast; a gubitak mu se smanjuje. To ima nešta da znači u ovim teškim vremenima. Rad za propagandu kreće hrabro naprijed. Pripominjem u vezi s tim da nam je preminula gđa Sellon, koja je bila gorljivi radnik na tom polju. To je veliki gubitak, koji će nam Majstori pomoći da se pravo riješi. Ujedno se sve više pretplaćuje The Theosophist. Tako se posvuda javlja sve veće veselje. Svi to osjećamo. Svijet upravo treba Teozofiju i Teozofsko Društvo i vruće ih želi. Mnogo ima antagonizma i mržnje, kudagod se ogledate. Sve je to zlo za bratstvo.

Tezofija je znanost mira, i članovi Teozofskoga Društva su radnici za mir. Ja nisam za mir pod svaku cijenu; ali sam za časni mir i dobru volju, mir sa svim poštovanjem. Nadam se da Vam je poznat moj moto: **Zajedno i ako različiti.**

Moramo da naučimo da budemo prijatelji svakomu i svima bez obzira na ikoje razlike. Teozofsko Društvo mora da pokazuje primjer. Moramo da budemo postojani kao pojedinci i da pravo tumačimo Teozofiju. Neki može da kaže: Vratimo se Blavatskijevoj, drugi: slijedimo Annie Besant. Možda će ko reći, kad ću ja biti već 50 godina mrtav: pođimo za Arundale-om. Bratstvo i prijateljstvo je najbolje. Nastojte da uspijete u Teozofiji time da budete svima sve bolji prijatelji i braća. Što treba da se učini i kako da se radi da se to postigne?

Valja da ste prijateljski prema onima koji se ne slažu s Vama, ponajpače u porodici i drugim krugovima. Lako je osjećati prijateljsku sklonost prema onima koji se među sobom slažu. Stoga valja što više da proučavamo Teozofiju, jer će time i prijateljstvo vaše prema svakomu postajati veće.

Nadam se da se svi bavite studijem Teozofije, te je ne učite samo da ponavljate riječi H. P. Blavatski, ili što kaže A. Besant i biskup Leadbeater, već da **dobro shvatite ono što kažu naši Vodići.** Moramo da iskustvom svojim stičemo znanje; tada će nam ono i više da vrijedi. Snažnije je kad kažemo: znamo, nego kad dodajemo: čuo sam. Potrudite li se, da u tom smjeru steknete sebi saznanje, prije ili kasnije biće ono vašom svojinom. Možda to neće uslijediti u ovom životu, ali je potrebno da postavljamo temelje za naredne živote u budućnosti. Stoga nemojte da budete nestrpljivi. Svakomu se koji zna da čeka otkrije konačno dotična zaželjena stvar. Prema tomu veliko je umjeće strpljivo čekati. Možemo li uz studij razvijati i strpljivost, možemo unaprijed da znamo, da će nas dočekati radost i postanemo učenicima kao što sam i sâm došao do toga znanja. **Proživjeti moramo svoj studij.** Takova je primjena Teozofije na život.

Studij Teozofije donosi ploda, ako ga podijelimo s kime. Najbolji je način da stanete poučavati druge u onom što ste saznali i naučili. Kad sam bio na školi u Benaru savjetovao sam svakomu slabijemu đaku, kad je tražio pomoći za koji predmet, da ću mu naći još slabijih, te neka ih podučavaju i vidjeće, koliko će se njihovo znanje time povećati. Ako je dakle komu teško na primjer da proučava i razumije koji dio iz Teozofske nauke, neka stane poučavati druge, bilo to Stanze iz Tajne nauke ili koji drugi dio što ga je teško primijeniti u život ili uopće razumjeti.

Uzmimo sada probleme koji terete život. Toliko ima nemira i nesreće oko nas. Teozofija pruža rješenje svemu. Teozofija je nauka o životu, o onom procesu životnom uopće, kojim se unosi svijetlo u žvot, raspršuje tama, te dolazi do sreće. Dužnost nam je da je predajemo i njome pomognemo bolju sudbinu svijetu, da se svi stanu osjećati kao pripadnici jedne familije.

Ima mnogo nerazumijevanja i mržnje u svijetu. Vrlo je lako vidjeti zlo u drugima, u pojedincima u ljudima uopće; u pojedinim narodima, u vjerama, ali nije lako otkriti ga u sebi samima. Treba vidjeti dobro u svakom, nipošto zlo. Ima ih mnogo koji nalaze u svakom grješke, a ja gledam u svakom dobro. Takovo gledanje zbližuje nas i dovodi da razabiremo univerzalno bratstvo i jedan život, što je Istina. Dajte stoga da se u tom smislu zapitamo: Koje je dobro djelo učinio vaš narod ili vaša vjera u tom vremenu? Na to bih nadovezao drugo. Što vi dajete i pružate sebi, a što ovoj

svojoj zemlji ili svojoj vjeri? Tu se nalazi pitanje o praktičnoj Teozofiji, kojom ljudi mogu vidjeti iza onog zla, i ugledati ono dobro.

Primite sve to kao bratski pozdrav, koji vam po drugi puta upravljam ovako izravno, te se nadam da će duž ovo doba biti jošte prilike da svoj pozdrav vama ponovim kao onda prije 11 godina, jer znam da ste srećni, da smo i mi srećni, što smo se našli ovdje u ovoj vašoj lijepoj sredini ovih krasnih prostorija, koje ste tako divno uresili slikama među kojima vidim i vašega Kralja. Kako je već mnogo teških časova imao da preživi poradi strašnoga događaja što je stigao blagopočivšega mu Oca. Govori to za njegovu snagu i veliku podobnost njegovu.

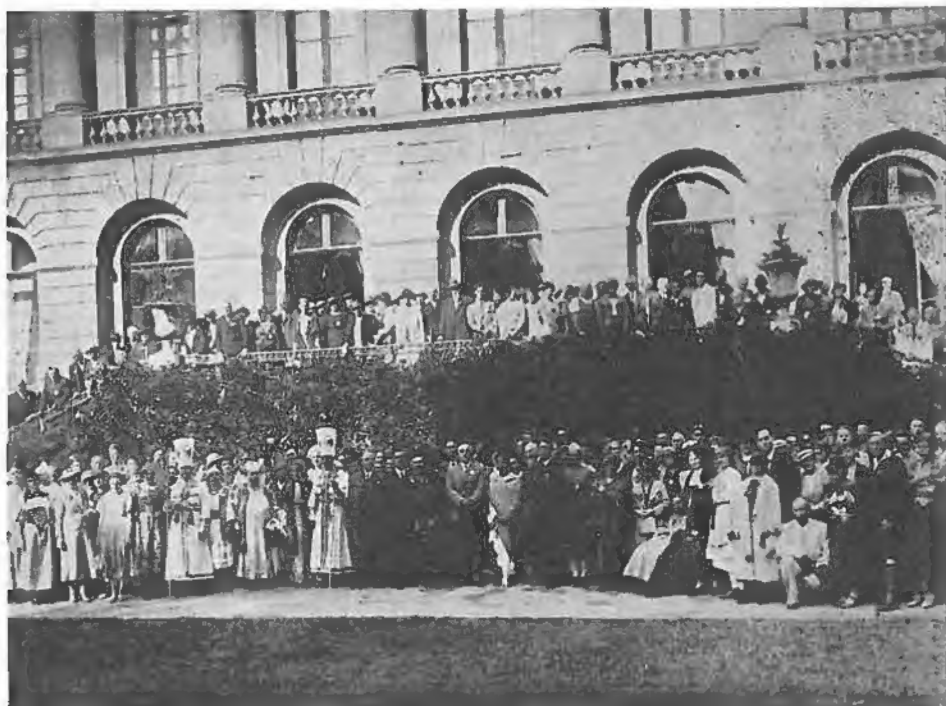
A sada najljepša vam hvala i do viđenja.

BORAVAK DR ARUNDALE-A U ZAGREBU

Na stanici dočekali su Dr G. S. Arundale-a članovi Jugoslavenskoga Teozofskog Društva, do 70 na broju, i pretstavnici štampe na čelu sa g. Milovanom Pulanićem. Nakon pozdrava pretsjednika prof. Jelisave Vávra, uručila je mala Blankica Takač i Mirica Alković kitice cvijeća uz svojih nekoliko riječi radosti na francuskom i engleskom jeziku.

U ponedjeljak primio je Dr Arundale i Shrimati Rukmini Devi pretstavnike štampe, kojima je dao izjavu kao odgovor na pitanja: Što je svrha njihovu dolasku i u čemu sastoji rad Teozofskoga Društva. Odgovorivši im na potpuno zadovoljstvo, ostao je još neko vrijeme razgovarajući sa pretstavnicima pojedinih novina, napose sa direktorom »Avale« kao i sa nekim članovima T. D.

Poslije podne pribivaće Pretsjednici sastanku sa mladeži, a naveče započinje odgovaranje na postavljena pitanja. Dr Arundale je prošao sadržaj pojedinih pitanja i vrlo je zadovoljan s njima kao i u svakom pogledu s obzirom na sve što mu se pružilo do sada. U utorak astavlja sa odgovaranjem na pitanja javnosti, a Shrimati Rukmini Devi govori o »Misiji Indije u Svijetu«.

Prijem učesnika Ženevskoga kongresa T. D. 29 VII 1936 u »Palais Eynard«

IV Svjetski Kongres Teozofskoga Društva u Ženevi

ZA SVE I SVUDA: PRAVDA I LJEPOTA

POZDRAV ŠVAJCARSKE SEKCIJE

učesnicima četvrtoga Svjetskoga Kongresa Teozofskoga Društva u Ženevi 1936

Švajcarska sekcija Teozofskoga Društva vrlo je zahvalna i srećna što je mogla da pruži priliku da se ovdje održi četvrti svjetski kongres Teozofskoga Društva, te se smatra počašćenom što može da najsrdačnije pozdravi **Dr. George S. Arundale-a** i **Shrimati Rukmini Devi**, sve Generalne Sekretare i ostale učesnike, delegate sviju zemalja. Svi Vi što ste amo došli za ovu veliku zgodu svjetskoga zborovanja primite izražaje naše predanosti, i budite sigurni za duboko i iskreno naše nastojanje i želju oko služenja velikom cilju Bratstva, Pravde i Istine, o čem će ovaj Kongres da iznese čin veličanstvenoga manifestovanja.

Neka ovaj zbor Teozofa iz čitavoga svijeta bude blagoslovljen za čovječanstvo, za Evropu, za Švajcarsku, za Ženevu i za Ligu Naroda.

Budite pozdravljeni svi što ste svratili amo puni razumijevanja o onoj vrednosti što ovakova predanost naša znači za naš ideal na svima razinama.

USPJEH SVJETSKOG KONGRESA TEOZOFSKOGA DRUŠTVA U ŽENEVI

Teozofi Sabirači Opreka!

Od 29 jula do 4 augusta 1936 održavao se četvrti svjetski Kongres Teozofskoga Društva u Ženevi u Švajcarskoj. Uz članove, sviju blizu 700 stotina, učestvovao je i lijepi broj pojedinaca koji su se pridružili kao kongregiste, jer je ovom svjetskom kongresu mogao pribivati svako. Kao domaćina bio je generalni sekretar Sekcije T. D. u Švajcarskoj prof. George Tripet, koji je zajedno sa glavnim Sekretarom Međunarodnoga Vijeća za Svjetski Kongres T. D. C. W. Dijkgraaf organizovao sav potrebni rad.

U oči samoga Kongresa, na dan 28 jula o. g. u 6 sati poslije podne održan je sastanak. Pretstavnik Štampe sa Pretsjedništvom Kongresa, G. D. Sassi, pročelnik odjeljenja Kongresne Štampe, upravio je pozdrav nazočnima i prikazao Dr George Sydney Arundale-a, pretsjednika Teozofskoga Društva i pretsjednika četvrtoga svjetskog kongresa T. D., njegovu gospodu Shrimati Rukmini Devi i gen. sek. gdu. C. W. Dijkgraaf, te profesora J. E. Marcault-a. O tom su izvjestile ženevske novine, napose »La Tribune de Genève«, koja u broju 178 od 30 jula donosi prikaz čitavoga kongresnog programa kao i ovoga uvodnog rada. Dr G. S. Arundale je označio u nekoliko riječi ciljeve Teozofa, spomenuvši se Helene Petrovne Blavatsky i Annie Besant. Teozofiju je istakao kao drevnu mudrost, kojom se sprovodi toleranca, bratstvo ljubav. Ovakav se kongres vrši svakih sedam godina; a za ovaj razvija T. D. geslo: Teozofija traži pravdu — da tako osigura mir.

Svi su se kongresni sastanci vršili u zgradi zasjedanja Lige Naroda (Le bâtiment du Conseil Général aménagé pour l' assemblée de la S. D. N.). Prikladno razvrstane prostorije utjecale su na općeniti dojam. Osobito je osvajala najveća dvorana ukrašena naročito odabranim cvijećem i zastavama 27 nazočnih zemalja uključivši i najudaljenije kao U. D. A., Indiju i Australiju, među kojima je ugledno mjesto zauzimala i naša.

Vlasti su pokazale svoje naročito zanimanje izaslavši kao pretstavnika Pretsjednika Republike i Kantona Ženeve drž. savjetnika g. Léon Nicole-a, a za Načelstvo Ženeve bio je nazočan g. M. Uhler, dok je samo Federalno Vijeće upravilo Kongresu brzojavni pozdrav. G. George Tripet, gen. Sekretar Švajcarske Sekcije Teozofskoga Društva izrazio je svom pozgravnom govoru nadu da će ovaj Kongres koji upravlja sav svoj rad Bratstvu, Pravdi i Istini biti na dobro i donijeti blagoslov Čovječanstvu, Evropi, Švajcarskoj i Ligi Naroda. Zatim je iza riječi pomenutih predstavnika pročitao telegram kako slijedi.

»Federacijski Savjet se raduje što može da najljepše pozdravi sve učesnike Četvrtoga Svjetskoga Kongresa Teozofskoga Društva kao dobro došle na tlu Švajcarske Konferencije. Upravlja najbolje želje za potpuni uspjeh u radu Kongresa.

Federacijski Savjet«

Generalni Sekretar Svjetskoga Kongresa T. D. gđa. C. W. Dijkgraaf (koju pozna i Zagreb sa njena pohoda g. 1927 kad je u »Music Hall-u« održala predavanje o Brat-

stvu) zahvalila je svima najtoplije što su došli u Ženevu i pozivala redom predstavnike pojedinih zemalja, koji su gotovo svi bili u narodnim nošnjama da isporuče svoje pozdrave na vlastitom jeziku. Snažno je odjeknuo zvuk našega jezika i povukla pažnju slikovita nošnja koja je isticala Generalnog Sekretara Sekcije Teozofskoga Društva kao pretstavnika Jugosl. T. D. Kao Pretsjednik Federacije Mladih Teozofa pozdravila je kongres gđa. Dra Arundale-a, Shrimati Rukmini Devi. Ona je ujedno i osnivač Međunarodne Akademije Umjetnosti, te je istoga dana, 29 VIII 36, dopodne otvorila izložbu, koja je okupila među izlagačima »izražaj težnje za sve ljepšim u nama i u svijetu — uopće«. Tu se nalazila i mapa crteža našega velikoga Meštrovića, što ju je najpripravnije otstupio g. Upravnik Narodnoga Kazališta, Dr B. Šenoa. Prof. F. Gogler, što se starao oko rada za pripremanje izložbe, pružoi je smjesta najljepše odjeljenje, gdje je mladi franc. umjetnik B. V. Keskar razmjestio sedamnaest slika iz mape uresivši sa vrlo starim narodnim vezivom gđe. B. Kaufmann sto sa preostalima a ulaznu stijenu sa jednom Meštrovićevom umjetninom u drvetu, koju je otstupila gđa. Nina Bach-Vávra.

Neposredno prije zvaničnoga govora za otvorenje isporučio je pretsjednik Dr G. S. Arundale pozdrav najstarijega pripadnika T. D. potpredsjednika Društva, koji je radio sa sva tri Pretsjednika: H. Steel Olcottom, Annie Besant i George Arundale-om. Potpretsj. g. Hirendranath Datta iz Adyara gleda ovu zgodu Teoz. Društva kozmopolitskim činom kojim čovječi intelekt teozofijom nalazi sva stvorenja među sobom u srodstvu kao golemu jednu familiju.

Pretsjednik Dr George Arundale otvorio je kongres poredbom Teozofskoga Društva sa Ligom Naroda, budući da je i Teozofsko Društvo Liga Naroda u duhovnom smislu. Teozofija nije neka religija, drevna je to i vječna Nauka Života, što nam je dolazila pod mnogim imenima i naučanjima, filozofijama i znanostima. Ona nam pruža razumijevanja sviju problema modernog života. Naročiti je predmet ovoga Kongresa: Pravda — u pogledu sviju područja čovječjega života. Pravda vlada svijetom oduvijek a sve što se javlja kao nepravda je neizbježna pravda, posljedica je neznanja. Upoznavajući pravdu, kao plod mudrosti rješava se nepravde, svoga karma. Teozofija pokazuje put za to oslobođenje. Njome se upoznava pravda kao pravi odnos između uzroka i posljedice. Takova je pravda istinita, lijepa je, ona donosi mir. Takovu treba je svijet danas, da izađe iz one koja je bolna i izvija i uroni u onu koja je radost i veselje.

»Le Conseil d'Etat du Canton de Genéve et le Conseil administratii de la Ville de Genève«, Državno Vijeće kantona Ženeve i Upravno Vijeće grada Ženeve, primili su sve učesnike u »Palais Eynard« i počastilo ih zvaničnim pozdravima i zakuskom.

Pravo Duha

Uveče prvoga dana Svjetskoga kongresa Teozofije održano je i prvo javno predavanje. Profesor univerziteta g. E. Marcault generalni sekretar T. D. u Francuskoj govorio je o Pravu Duha. U kratkom uvodu prikazao je da vrijeme u kojem živimo traži uistinu stvarno i općenito pravo, kojim će svaki pojedini imati apsolutno pravo, iako će ga omeđivati pravo društva, dotično prava drugih. Takovo se apsolutno pravo temelji na tom što je svako čovjek, tj. ljudsko biće. Osnov mu je prema tomu ona duhovna svijest, koja se nalazi u svakom, te je u isti čas i individujska i univerzalna, pojedinačna i općenita, a ujedno tako teče i razvoj svijesti čovjekove (pojedinački i zajednički) s obzirom na pravo. Na tom stepenu društvene ustanove postoje u tu svrhu da se spomoću njih vrši upravljanje životnim prilikama, i da tako posluže uzgoju svijesti pojedinaca i cjeline. Kriza što je prolazimo je uistinu borba između univerzalnoga prava i onih pojedinačkih. Prema tome mir će da uslijedi na temelju univerzalnoga prava koje uključuje sva pojedinačna, sviješću sviju pojedinaca, koji je posjeduju uistinu u svoj univerzalnosti svojoj. Da se ovakovo shvatanje ne izrodi u anarhiju, potrebno je, da se dosegne univerzalno pravo u pogledu istine o jedinstvu čovjeka sa univerzalnim.

Pravi duh majčinstva

Gđa. Shrimati Rukmini Arundale raspravila je 30 jula o. g. prigodom Svjetskoga Kongresa Teozofskoga Društva u Ženevi problem majčinstva. Predavanje je ostavilo duboki utisak kod sviju što su ga slušali. Rukmini je označila kao naročite osobine majke: blagost, ljubav, snagu i strpljivost. Budući da su ista svojstva zastupljena u svakom pojedincu, valja da ih svi pokazujemo i iznosimo, jer bez njih moderna civilizacija gubi svoju životnu vrijednost. Ujedno valja da se izrazuje više poštovanja za žene. U staroj Indiji ima poslovica: »Gdje se žene poštuje, anđeli se vesele«. Gđa. Arundale rodom Indijka iz ugledne bramanske kaste upozorila je naročito, neka bi ova rečenica našla osobitu primjenu

u modernom životu; budući da ondje gdje nema poštovanja za ženu kultura zaostaje i civilizacija nestaje. Današnja žena zauzeta je traženjem slobode i položaja (ljudi) uopće. Stoga neka joj se pruži prilika da izrazi svoju naročitu osobinu s obzirom na civilizaciju i praktički primjenjuje blagost, nadahnuće, strpljivost i milosrde. Tada će da se rode djeca u svijetu gdje će ih dočekati više ljepote, više ugladenosti i više sreće.

Osim ovoga održano je i drugih predavanja. Dr L. J. Bendit poznati liječnik iz Londona, raspravio je o »Pravdi za individuj«. Prikazao je razvoj pojedinih stepena svijesti djetetove u njegovim različitim fazama života i opravdao mu potrebe. Gđa. Josephine Ransom prijašnji generalni sekretar T. D. u Engleskoj govorila je o Duhovnim potrebama u svijetu« i pružila opravdanje njihovo kao temelj promjenama u svijetu, koje moraju da donesu izražaj ljepote.

Program kongresa pružio je priliku, da su zanimanici 30 jula pos. p. pohodili ustanove i novu zgradu Lige Naroda. Međunarodni radnički ured Lige Naroda osnovan prema načelima XIII Partije Verseiskog ugovora dao je kongresistima svjedočanstvo o rezultatima što ih je ova ustanova postigla u pogledu boljega socijalnog i ekonomskoga položaja radništva.

Veličanstvena građevina Lige Naroda, kamo su zatim krenuli posjetioci Teozofskoga kongresa pokazuje već sada snagu ustanove, koja ju je pokrenula i pruža jamstvo svemu svijetu o tom, da se tim pretstavništvom svega narodnoga života u svijetu ostvaruje boljitak čitavoga čovječanstva na trajnoj osnovici da posluži time vječnom napredovanju svega. Iako zgrada još nije sasvim dovršena, njen sadašnji upravnik primio je sve okupljene u glavnoj prostoriji što će poslužiti sastancima Lige Naroda, Salle de Consel, i prikazao u pregledu povijest značenje i svrhu Lige Naroda u vezi sa planom zajednice naroda, kojima je na tom mjestu Središnjica.

Muzički dio ispunjali su uz umjetnike pjevače i čeliste i violiniste nadasve gđa Marie Panthés iz Pariza i gđa Marion Pitard iz Ženeve. Zabavni dio dosegao je svoju visinu u pripazivanju razvojnoga postupanja u euritmici Jaques Dalcroze-ove metode osobitostima scenskih izvedbi artističke grupe Alex Elmora i u originalnosti plesnih tačaka glasovitoga umjetnika — urođeničkog Indijanca Os-Ko-Mon-a.

Gđa. Clara Coda odbranila je »Pravdu za ljepotu« istaknuvši veliku vrijednost ljepote u izgradnji države, i u tom što se ljepotom približuje Bogu a Dr Anna Kamensky opravdala je postojanje »Duha Mira«.

Pravda za Nepravdu

Prof. E. Marcault je za Teozofski kongres u Ženevi odabrao osebujni predmet za svoje predavanje i razložio »Pravdu za Nepravdu«. Prema Teozofskom naziranju na život nema pravde izvan života pojedinčeva. Da se može da razumije nekoga, valja poznavati, osim onoga što je njegovom sadašnjosti i njegovu prošlost. Rasuđujući o pojedincima ili o gomilama (narodnim ili kojim drugima) ne obaziremo se nikada na njihovu prošlost. Kako je kao profesor Univerziteta u Pizi u Italiji izgubio položaj svoj poradi fašizma, što je stao preotimati mah, iznio je objektivno pregled toga pokreta i prikazao odnos Italije prema Ligi Naroda i Velikim Vlastima. Liga Naroda je osnovana u svrhu da sačuva sve što su pobjednici zatražili nakon Velikoga Rata, što u biti svojoj nije bilo u smislu Pravde, već je to izazvano izvjesnom silom. Iznio je razloge poradi kojih je uznapredovao italijanski patriotizam, ne htijući da raspravlja o pozitivnoj pravdi koja se ili kao satisfakcija ili kao kazna primjenjuje u praksi, već je razvijao teozofsko gledište, koje je jasno u tom: da će Teozof da služi životu — svima, bili oni civilizovani ili primitivni, opaki ili dobri. Teozofija nije nikakav pravni sistem, već je to Nauka Života. Za nju je život posvuda; u svima ljudima u svemu što postoji. Razlike koje se javljaju gleda kao različite stepene u razvojnom dobu duha, nipošto kao zasluge ili nedostatke.

Teozof koji se uistinu svojom sviješti sjedinio sa životom ne može samo da se pridruži nekom vanjskom rasuđivanju — on razumije život i voli ga. On voli život koji razumije.

G. Georges Tripel, mladi generalni sekretar sa mnogo oduševljenja predao je temu »Pravda za Mladež«; govorio je o potrebi da se većma cijene i više pouzdanja poklanja mladim ljudima s obzirom na njihove osebine; budući da su mladi budući vodići svijeta. G. Fritz Schleifer iz Austrije govorio je o probuđivanju socijalne svijesti, a g. Gaston Polak iz Belgije razvio je temu: »Koncilijacija Nauka i Religija«, i razložio kako na posljetku nema toliko mnogo razlika između ovih dviju velikih životnih oblasti. Uvaženi predavač i socijalni radnik gđa. Serge Brisy prikazala je divno: »Pravdu u pogledu stvaralačkoga duha mladeži« u vezi sa svojim eksperimentima u kazalištu mladih u Bruxelles-u.

Kongres je donio u svom programu tačku »Pitanja i odgovori«. Pretsjednik Dr G. S. Arundale odgovarao je na veliki broj najrazličitijih pitanja, koja su mu postavljena bila iz najrazličitijih područja današnjega stanja ljudi i života u svijetu.

Značenje ljepote u modernoj civilizaciji

Jedno od predavanja, koje je najjače pobudilo zanimanje bilo je javno predavanje o značenju dotično o »vijesti ljepote za modernu civilizaciju«, što ga je održala Shrimati Rukmini Arundale.

Ljepotu se ne može izraziti riječima ili kojim omeđenim formama. Rukmini Arundale kazala je, da je ljepota manifestacija božanskoga u izvjesnom obliku, boji, prirodi, u religiji itd. Svi su oblici, koje se vidi kao i one koje se ne vidi izraženi u ljepoti a mi vidimo samo maleni dio prave ljepote. Ljepota ne pripada samo umjetniku, ili (da je u) sunčevu zapadu, ili nekom dragulju, ona je u našem životu i mi je možemo da izrazimo daleko jače nego li to običavamo danas. Pojam ljepote mijenja se prema razdobljima i područjima. Što neko drži lijepim u Indiji, ne uzimlje se takovim na zapadu, ali to nije važno. Ljepota je posrednik kulture, te će čovječanstvo da učini ljubaznijim i većim. Gdjegod su se javljale velike civilizacije, tamo se pokazala i izvila velika ljepota. Ništa veliko ne može se stvoriti ružnim oblicima. Ne može da bude svetosti u svijetu, dok nema u životu ljepote. Ljepota je posrednik između Duše i materijalnoga svijeta. U staroj Grčkoj bilo je lijepih kipova (statua), bio je tu Orfej sa svojim divnim pjesmama kojima je upitomljivao divlje zvjeri: Egipat obiluje lijepim bojama, hramovima i draguljima. Rado bih da bi se i naša civilizacija izrazila lijepim oblicima. Ljepota stare, drevne Indije postoji još i danas. Zašto je tomu tako? Zato što je u Indiji ljepota izražena u duhovnim stvarima, a filozofija o ljepoti izražaja u samom životu. U Indiji služenje Bogu vrši se putem sviju umjetnosti.

Ima legenda u Indiji. Molili su Boga, Gospoda Plesa, neka bi im protumačio četiri Vede, pa kad je to učinio, onaj koji je stavio pitanje reče da nije razumio. Tada je Gospod izveo svoj najkrasniji ples izrazivši svu Svoju Mudrost u plesu i tako je postala Peta Veda, naime Veda Plesa.

Na Zapadu ima velikih umjetnosti, ali u Indiji ljudi znaju značenje svih umjetnosti.

Svaki pojedini individuj reaguje na Ljepotu; svaka zemlja izrazuje se i spomoću vas kao i spomoću mene, spomoću svakoga nas, sviju nas. Pa i ako nema negdje velikih umjetnika u izvjesnoj zemlji, ipak tražimo Ono Lijepo, Ljepotu. Svako ima u sebi duh umjetnika. Što više prianjamo uz ljepotu, to više će nam život postati lijepim i tim će više civilizacija i kultura postati profinjenijom i ljepšom.

Umjetnici su glasnici Božanskoga. Moramo da unosimo pravi religijski duh u umjetnost. Religijski duh mora da je zastupljen u svijetu prije nego li se mogu da rode umjetnici koji će da nadahnjuju narode. Ima velikih umjetnika, ali ih trebamo još više. Nesreća u obliku ratova, vivisekcije, pozleđivanja mora da nestaje ljepotom. U nama će prevladati osjećaj da ne volimo ono, što je ružno i da ne ćemo podnositi ružni govor. Toliko ima umjetnosti danas tako vulgarne i ružne.

Kad Indija shvati svoje poslanje i svoj zadatak o vijesti, koju ima da preda svijetu, prenosiće svijetu umjetnost i ljepotu kao naročiti svoj udio u modernoj civilizaciji i kulturi. Zapad je razvio tehniku, raširio industrijsko umijeće, filmovanje itd. a na nama je, da to izrazujemo ljepotom u svakoj fazi života. Povežemo li duhovno značenje umjetnosti sa ljepotom, tada će da zavlada svijetom pravo milosrđe i iskreno sačuvstvovanje. Imaćemo tada umjetnost zajedno sa religijom. Životinje će i ljudi postati srećnima. Nađu li se tako Ljepota i Milosrđe jedno uz drugo, rame uz rame, rukom u ruku među sobom dopunjajući se, moraće i opet da zavlada sreća u svijetu. Žena mora da postane izražajem Umjetnosti, a njena duša mora će da uroni u ljepotu. U Indiji se časti Boga kao Čovjeka i Ženu. Nema nikakovih ograda kad se nađu zajedno i sjedine se Ljepota i Veličina.

Koje mjesto zauzimlje žena u modernoj civilizaciji? Ona mora da postane umjetninom u svom domu, u politici, u svakidašnjem životu. Svejedno je kojim se poslom bavi, ali važno je vrlo kakav sprovodi život. Opet moramo ponovo da stvorimo Umjetnost, koja će da pripada svima vremenima i bude za sva vremena, a to je prava Umjetnost. Gore Oceani sve su to kreacije Velikoga Umjetnika. Može li čovjek da stvara u tom duhu, može da stvori velike stvari. Pokazujte vjekovno iskustvo u svojem svakidašnjem životu i kulturi, pa ćemo tada i opet da imamo veliku Civilizaciju. Još nemamo Nove Umjetnosti. Ali, ako je uzmemo kao služenje, kao žrtvu Bogu kao čašćenje Njeda, te izrazimo li Duhovni Idealizam Istoka s pomoću tehnike Zapada, stvorićemo naročitu Civilizaciju, posebnu Kulturu.

SHRIMATI RUKMINI DEVI

ispravni je naziv gospođe pretsjednika Dr. George Sydney Arnudale-a. Brahmanske je porodice i vrlo je poznata među omladinom Indije. Sada joj je blizu 30 godina.

Za Dijamantskoga Jubileja šezdesete obljetnice Teozofskoga Društva osnovala je tri svjetske ustanove vrlo važne za čitavo čovječanstvo.

SVJETSKA FEDERACIJA MLADIH TEOZOFA

osnovana je 28 decembra 1935 u Adgaru pokraj Madrasa u Indiji. Svrha joj je:

1 da donosi Teozofiju Mladeži Svijeta,
2 da pomaže i jača Teozofsko Društvo,
3 da promiče praktički Bratstvo, narodno i međunarodno.

Nakon primljene konstitucije Shrimati Rukmini Devi izabrana je njenim pretsjednikom.

PARLAMENAT MLADEŽI

Za vrijeme trećega Svjetskoga kongresa Teozofskoga Društva u Adyaru raspravljeno je o svrsi i osnutku

Parlamenta Mladih

Kao uvodno poslužilo je pitanje: Kako Mladež gleda na svijet i što će od njega da učini? Na nj se nadovezalo o: Praktičkoj platormi — u pogledu primjene kako slijedi:

1 Da se sjedini svo čovječanstvo idealom Bratstva za koje stoji Teozofsko Društvo.
Dr. g. S. Arundale, pretsjednik Teozofskoga Društva.
2 Da se saberu sva ljudska naprezanja u neodoljivu silu za mir.
Mr. John Clarke, pretstavnik Australije.
3 Da se privede građasntvo među sobom u vezu s pomoću služenja.
Mr. Rohit Mehta iz Ahmedabada.
4 Da se svima članovima podljudskoga carstva iskazuje jednako dužno primjereno poštovanje.
Mr. C. R. N. Swami, tajnik Humanitarske Lige u Burmi.
5 Da se razvije uzgajanje na osnovu Teozofskih načela. Kao vrhunac sistema neka je Teozofski Svjetski Univerzitet, da se poučava građanstvo i spremaju teozofski vodići.
Mr. Coats, pretsjednik Mladih u Engleskoj.
6 Da se razvije borba protiv okrutnosti, surovosti i svega ružnoga i nadomjesti ih samilošću, uglađenim vladanjem i ljepotom.
Shrimati Rukmini Devi, voda Mladih Teozofa.
7 Da se usvoje i slijede propisi viteškoga junaštva.

Shrimati Rukmini Devi osnovala je 6 januara 1936 u Adyaru u nazočnosti od 2000 ljudi

MEĐUNARODNU AKADEMIJU UMJETNOSTI

sa svrhom:

1 da se izrazi jedinstvo sviju grana umjetnosti;

2 da se radi na tom da se postigne priznanje o tom da je u svakom pojedincu stvarno zastupljena umjetnost i očituje se u njegovu nacionalnom i religijskom naoretku.

LIČNOSTI NAZOČNE NA KONGRESU

George S. Arundale, Dr filozofije i prava član je kraljevskoga instituta velike Britanije i pretsjednik T. D. od god. 1934.

Svršivši svoje studije bio je pozvan da dođe kao profeosr istorije i engleske književnosti u Benar, kamo se odazvao najpripravnije, da ispuni želju Dr Anni Besant koja je kao pretsjednik T. D. naslijedila pukovnika Olcotta, te je kao direktor naučnoga plana, zatim kao vicedirektor Collegea i konačno kao rektor čitave te ustanove, koja se razvila do universiteta u Benaru, stekao veliki ugled na istoku.

Odatle pošao je za rektora prvoga Narodnog Universiteta u Madrasu. Upravo za velike usluge, koje je na polju uzgajanja doprinio za Indiju, predao mu je sam Rabindranath Tagore na Univerzitetu u Madrasu naziv Dr. književnosti Honoris Causa. Osim ovih osobina on je vanredni govornik, vatreni pisac koji upravo osvaja. Zadnja su mu djela: Nirvana, Mont Everest, Vi, Sloboda i prijateljstvo, Bogovi u nastojanju. U njima iznosi sasvim nove poglede u vječnoj mudrosti, te dokazuje kako je vrijednim nasljednikom onih rijetkih teozofa kojima pripada to ime podoban da prodre u najdublju bit Jedinstva Života i njegovih mnogostrukih manifestacija.

»Teozofija« izlazi 6 puta na godinu. — Vlasnik i izdavač: Jugoslavensko Teozofsko Društvo, Zagreb, Mesnička 7. III. kat. — Odgovorni urednik: Dipl. Ing. Božidar Prikril, Zagreb, Vinkovićeva ul 9. — Tisak Zagrebačke Privredne Štamparije. — Odgovara: J. Boranić, Mesnička ulica broj 49.